

Autor: Martina Borovcová

Název práce: Židokřesťanské komunity a strategie jejich existence do První židovské války a zvrát kolem 1. století n. l.“

Vedoucí práce: ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

Oponent: doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.

Studentka Martina Borovcová se pro téma rozhodla až v posledním semestru studia, během něhož zjistila, že pro původní téma o Mesiánských židech nemá dostatek dostupného materiálu a z důvodu omezení v době pandemie koronaviru nemohla se svým zamýšleným výzkumem vycestovat do Izraele. Zvolené téma sice částečně odpovídá autorčině předchozímu záměru, ale přece jen se více zaměřuje na novozákonní texty a situaci židovských obcí v čase raného křesťanství. Rovněž literatura, kterou použila, je žel pouze výběrová.

Práce po formální stránce splňuje všechny předepsané náležitosti a rovněž rozsahem odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci, přesně se jedná o 43 stran, včetně obrazových příloh.

V kapitolách se autorka zaměřuje na „Židokřesťanství“, „První jeruzalémskou křesťanskou obec“, „Skupinu Ebionitů a Nazarénů“, „Vliv První židovské války na náboženský a společenský vztah k židokřesťanům“. Závěrečný soubor kapitol „Vliv První židovské války na náboženský a společenský vztah k židokřesťanům“ a kapitola „Sociální a náboženské dopady“ jsou pěkně strukturované a přehledné. Diplomantka výstižně seznamuje čtenáře se situací po pádu židovského chrámu.

Martina Borovcová práci napsala z pozice judaistky a religionistiky, což je v případě analýzy novozákonních textů zřejmé. Studium řeckých textů a základům novozákonní exegeze nevěnuje detailnější pozornost.

Pozitivně:

Přínos autorčiny práce spočívá v přehledu základních informací o židokřesťanství a sond do určité představy jeruzalémské židokřesťanské obce. Cenné jsou i zmínky o archeologických nálezech z tohoto období (s. 7–9) a obrazový materiál v přílohách. Autorka načrtává vztah mezi židokřesťany a etnokřesťany v kontextu judaismu a jeho halachy. Etnokřesťané jsou židokřesťany vnímáni jako proselyté a judaismus po nich požaduje obřízku a další pravidla pro vstup do židovské komunity (s. 16n). M. Borovcová se zabývá se osobou Jakuba Spravedlivého na základě novozákonních textů i židovské literatury 1. století našeho letopočtu (s. 19nn). Z této části považuji za nejhodnotnější pojednání o Jakubovi, bratru Páně, s krátkým zamyslením nad vztahem víry a skutků v Jakubově epištole, s. 21nn. Studentce předkládám k obhajobě následující otázky.

Jaké je podle vás pojetí teologického náčrtu skutků, coby důsledku víry v této epištole? Který teolog, otevírající takzvanou druhou reformaci v křesťanství, se kvůli tomuto výroku k Jakubově epištole vyjadřoval kriticky? Pokusila byste se formulace v Jakubově listu naopak obhájit?

Kriticky:

V „Úvodu“ na stranách 1–2 autorka užívá pro svou argumentaci starší hypotézy a teze, které již dnes nejsou zcela relevantní. Metodicky chybí přímá návaznost a provázanost s teoriemi, jež jsou obhajovány v současném odborném rozhovoru (s. 4). Práce by si jistě zasloužila delší čas průpravy a následného promýšlení po metodické i stylistické stránce. V textu mě zaujala zmínka o skupině helénistů a hebraistů, které Martina Borovcová používá, pokud správně chápu, pro pohanokřesťany a židokřesťany. **Zajímalo by mě, proč zrovna zvolila tuto terminologii. (I s ohledem na skutečnost, že současná terminologie užívá pojem hebraista ve spojení s odborným zaměřením na hebrejštinu a židovské dějiny, kulturu a náboženství?)** (s. 16).

Stěžejní a poměrně závažný nedostatek pozoruji ve formální stránce bakalářské práce, a to jak ve stylistické, tak gramatické oblasti. Dobře rozumím tomu, že se tak stalo zejména proto, že práce byla nasána ve spěchu, ale i tak má student věnovat zvýšenou pozornost také této stránce odborné práce.

Dovoluji si upozornit na některé prohřešky proti pravidlům českého jazyka a chyby z nepozornosti. Na straně 3 postrádám čárky v souvětí, na stranách 5 je překlep (*dodržovatelné*), 8, 10, 14 (*vyvolaného národa*) a straně 17 (*s mojžíšůvým zákonem*). Na straně 27 je narušená první věta). Autorka chybí ve skloňování jména Origenés (strana 30 *Oriegenése*). Na stranách 32 v poznámce 88 se vyskytuje překlep (*V Lukášovo evangelium*); poznámka 89 má překlep (*Židé*; v neprospěch Židům).

Závěrečné hodnocení:

Na základě výše uvedeného vyjádření k bakalářské práci Martiny Borovcové se po zvážení všech nedostatků i skutečnosti, že se jedná o první odbornou práci, při níž se student teprve mnohé učí, navrhuji před obhajobou hodnocení **velmi dobře až dobře (2-3)**.

V Kladně,

ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

na Boží hod svatodušní 5. 6. 2022